

Stichting Marathon Noord 2015, Kampioenen en prijswinnaars

Jaap Mazee, Ens winnaar Criterium der Azen middaglossing SMN 2015

Een avond duivenmelken met Jaap Mazee is nooit saai, hij zit nooit verlegen om een gespreksonderwerp of een gevatte opmerking. Het begint al met de ondeugende blik in de ogen als hij vanaf zijn erf naar me toe komt lopen bij aankomst en het eindigt met de aardappelen die hij me in een Wielinkzak meegeeft bij vertrek. Aardappelen van het ras Anabelle, zowel de lekkerste van dit moment, als een klein zakje innovatieve paarse kleurpiepers genaamd Perupa's die je op de indianenmarkten in Colombia en Peru tegenkomt en die momenteel helemaal hip zijn. Duiven en piepers, daar vult Jaap de twee helften van het jaar ook mee. In het vliegseizoen laat hij de aardappelfirma waar hij werkt (HZPC) een beetje links liggen, buiten het seizoen moeten de duiven zichzelf wat meer redden. Want als je iets doet moet je het goed doen, bij de tijd blijven en op tijd ook met wat nieuws komen. Omdat er weinig lezers zullen zijn die nog nooit een reportage over Jaap Mazee hebben gelezen, kies ik daarom een invalshoek die wat meer blootlegt van de melker die al zoveel titels naar Ens haalde.

Beschermd opgevoed

Wie zich Jaaps' toespraken voor de geest haalt op de verschillende duivenfeesten, kan zich amper voorstellen dat hij als jongetje bijna te verlegen was om de telefoon op te nemen. Toen hij later wat van de wereld ging zien, is hij de schroom kwijtgeraakt die hem vroeger werd bijgebracht. Op het akkerbouwbedrijfje van z'n vader was het altijd hard werken van 's morgens vroeg tot 's avonds laat en de leefwijze sober en beschermd. Dat was niets voor Jaap, die tegenwoordig veel van huis is en al veel plekken op deze aardbol heeft bezocht voor zijn werk. Als oorspronkelijke Noord-Hollander (Jaap is geboren in Medemblik) beproefde Jaaps vader zijn geluk in Ens, aan de rand van de Noordoostpolder. Jaap woont nog op die plek en de kleine kas waarin stro, de duivenkar en meer spullen worden opgeslagen, herinnert nog aan die tijd. Zijn erf is omgeven door metershoge glazen wanden van de kassen van de grote telers om hem heen die tientallen hectares glas in beheer hebben. Jaap voelt zich echter niet ingesloten maar staat middenin de buurt en geniet van het ondernemerschap wat zijn burens laten zien. En ook handig, met een klein ritje op de fiets kun je zo'n beetje alles wat je nodig hebt wel lenen bij een buur, van heftruck tot kniktrekker en shovel.

“Kampioenschap van de armoede”

Het verenigingsleven van PV 'De Zuiderzeevliegers' in Emmeloord is de basis van zijn duivensport, ze hebben daar volgens Jaap een club met een aantal mooie mensen en tevens goede spelers. Ook de overnachtluchten worden daar ingekorfd, terwijl hij voor de ZLU al zeker 15 jaar zijn duiven bij de Woudvliegers in Putten inzet. Het is niet voor het eerst dat Jaap het Criterium der Azen voor zich opeist, blijkbaar slagen maar weinig mensen er in om hun getekenden een beetje op tijd te kloppen over alle drie de vluchten vermoedt hij. Gekscherend noemt hij het “t Kampioenschap van de armoede”, want eigenlijk tellen alleen de drie podiumplaatsen op de middag –en ochtendlossing voor hem. Toch blijkt na enig doorvragen dat hij eigenlijk altijd wel bezig is om de eerstgetekenden er uit te pikken. Welke duiven zijn extra in goeden doen, welke zijn als eerste thuis van lapvluchtjes, dat doet hij al zolang hij duiven heeft. Dus helemaal toeval is het natuurlijk ook weer niet.

“Verbaas u niet, verwonder u slechts”

Met deze lijfspreuk komen we nog wat meer tot de kern van Jaap als duivenman. Tijdens het gesprek haalt hij meermaals uitspraken van sportvrienden aan, hij laat blijken dat hij veel leest wat er geschreven wordt, is altijd leergierig. Wanneer ik hem vraag naar een motto voor zijn eigen (duivensport)leven haalt hij bovenstaande aan. De verwondering betreft dan de enorme capaciteiten die duiven toch weer blijken te hebben, maar ook andere vogels. De zwaluwen in de schuur zijn aan het groeperen, die vertrekken binnenkort weer. Even helemaal naar Kaapstad, zonder noemenswaardige superfoods en conditiepreparaten. Er zijn ook de zwakkeren, die gaan niet mee op de verre reis, zij liggen binnenkort dood in de schuur. De natuur is een veel strengere selecteur dan wij duivenliefhebbers. Verbazing wekt dan ook die drang van sportvrienden die voor de verzorging van hun duiven een zeer uitgebreid schema hanteren met vele producten. Hij heeft zelf ook veel geprobeerd en is ook eerlijk over de vele mislukkingen die daar bij zaten. De ‘medicijnkast’ gaat open en van verschillende potjes blijkt én de inhoud over datum én ze zitten nog behoorlijk vol. Wanneer het gesprek op gebruik van antibiotica komt, blijkt dat Jaap de laatste jaren nadrukkelijk probeert om het gebruik daarvan weg te bannen uit zijn kolonie. Sportvriend Co Verbree omschrijft die stap als een last die van je schouders valt en dat is een herkenbaar beeld voor hem. Eerst is er dat onrustige gevoel of wel alles er aan is gedaan om de duiven in topconditie te krijgen. Als je dat los kunt laten is er op een heel andere manier weer ruimte voor die verwondering. Waar duiven zelf toe in staat zijn. En ook hoe weinig goede er eigenlijk zijn. Een duivensport vol potjes, pillen en poeders, het is één stap vooruit en daarna twee stappen terug (ook een uitspraak van Co Verbree). Dus is er veel weggelaten aan de Enserweg en het resultaat is dat Jaap zelden zo’n mooie ploeg vliegduiven heeft gehad als dit seizoen. Ook het voeren is betrekkelijk eenvoudig geworden. Een zak van Matador en een zak van Wielink gaan door elkaar en daarvan krijgen ze daags genoeg om van te eten, zodanig dat het bij voorkeur in de avond wanneer er aangevuld wordt, net weer op is. De laatste dagen krijgen ze nog wat extra vetten zodat ze mooi rond de mand in kunnen.

Hokken voelen goed

Van het zwervershok, het Barcelonahok, het St. Vincent hok, het oude hok wat na vele omzwervingen (nog gebruikt door Pé Laan) uiteindelijk in Jaap’s tuin belandde en waar de jongen wonen, het kweekhok, blijven twee dingen bij: ze zijn degelijk, eenvoudig ingericht en bovenal: voelen heel goed aan. Het erwtenstro en de droge mest op de vloer, de kleine invliegopeningen en allemaal een stuk van de grond geplaatst. Stuk voor stuk hangt er een aangename atmosfeer. Er huizen in de winter zeker een paar honderd duiven, jaarlijks zijn er zo’n 250 ringen beschikbaar. De vliegploeg bestaat uit zo’n 60 koppels, al zijn er voor de vluchten door de havik en sperwervrouw vaak al tientallen verschalkt. Er zitten nu nog een 70-tal en de selectie voor 2016 is al bijna rond. Van de jonge duiven verdwijnt ook nog wel een koppel en in het zwervershok zit ook nog een ploegje latere jongen. Zij moeten de aanvulling leveren voor volgend jaar. Jaap brengt ze zelf een aantal keren weg met z’n karretje en vervolgens gaan ze als jaarling mee op de programmavluchten, het marathonparcours krijgen ze pas als tweejarige voor de kiezen.

Duiven

Het criterium werd binnen geroeid door zes verschillende getekenden, waaruit al blijkt dat Jaap wel degelijk in de smiezen had welke duiven er bovenaan moesten. In de uitslagen van Marathon Noord werden ze als volgt geklasseerd:

Vlucht	Klassering SMN	Duifnr.	Afstand	Snelheid
St. Vincent	2 ^e	7-4290278 (get.1)	1126.859	1179
	250 ^e	3-1693144 (get.2)		1020
Bergerac	61 ^e	3-1693120 (get.1)	948.876	804
	138 ^e	3-1693154 (get.2)		763
Cahors	108 ^e	1-1224470 (get.1)	994.114	1105
	133 ^e	2-1485887 (get.2)		1097

Veel van z'n duiven zijn in de basis nog steeds afstammelingen van zijn geweldige Orhana en Orhan-kweker, Brügemannen dus. Volkens, Vertelman, Heikamp zijn verder veelvoorkomende namen op de stambomen. Continu is hij echter op zoek naar aanvullingen en nieuwe inbreng.

Jaap heeft haast

De nieuwste inbreng die hij samen met Ernst Verheijen heeft aangeschaft, betreft een volledige ronde eieren van Jos Pepping, die vorig jaar zijn duiven noodgedwongen heeft verkocht. Een jaar eerder is er een hele ronde eieren naar Jaap en Ernst gegaan en er zitten al mooi wat duiven van die lichter in de vliegploeg en tot nu toe is Jaap er geweldig goed over te spreken. De reden voor aanschaf is dat hij wat meer karakter en snelheid in z'n duiven wil brengen. "Ze moeten naar de 1200 meter per minuut, de tijd van hangers die winnen onder de 1000 meter is voorbij" aldus Jaap. Zijn duiven moeten minstens 15 uur kunnen vliegen aan deze snelheid, dan is de kans het grootst dat er een vroege gepakt wordt. Duiven kunnen steeds meer en het verschil wordt kleiner onderling. Een voorbeeld is hoe ze dit jaar van Narbonne vielen bij Jaap, van de 10 die mee waren vielen er 6 in een dik halfuur. Zo iets was vroeger ondenkbaar of kwam alleen voor bij mannen die tig duiven meehadden. "Noord-Holland is ons in tijd ver vooruit", gaat Jaap verder, "die spelen nu de pannen van het dak op de ZLU maar veel mensen vergeten dat er al meer dan 15 jaar meegedaan wordt en er steeds meer deelnemers komen. Ook in andere regio's komen er meer en Jaap hoopt de komende jaren meer aansluiting te vinden bij het sterke spel in Noord-Holland. Ook qua verzorging heeft hij een aantal zaken overgenomen, zo staat er inmiddels een 'karretje' in de kas waarmee de duiven van hem en Ben Werink regelmatig een lapvlucht krijgen vanaf Venlo of Breda in de weekenden wanneer er geen marathonvlucht is. Een andere toevoeging is het trainen in de avonduren, wat ook Jos Pepping toepaste. Vroeger deed hij vanwege tijdgebrek eigenlijk hetzelfde met de weduivinnen, die gingen ook 's avonds los en bleven dan vaak tot aan het donker trainen en presteerden goed. Vroeger droomde hij ervan om 50 duiven te spelen op Barcelona en dan natuurlijk keivroeg te draaien. Wil hij die droom van een knalvroege op Barca nog waarmaken, dan moet hij wel een beetje vaart maken realiseert hij zich inmiddels als zestiger, hij heeft geen 40 jaar meer om het waar te kunnen maken. Bovendien is het de vraag hoelang de toekomst die hij voor de duivensport voorziet nog op zich laat wachten. Daarin is volgens hem zeker plaats voor de marathons van het luchtruim, immers de duiven zijn er meer dan ooit toe in staat en met de structuur is hij al vertrouwd. Weinig

inkorfcentra en de nodige kilometers rijden om je duiven in te korven. Eveneens kilometers maken om je duiven te trainen en steeds minder spel rond de kerktoren. De werkwijze van Jaap vertoont overeenkomsten met de uitgekende strategie van zijn werkgever. Door gerichte kruisingen in een lijn gebaseerd op degelijke oude rassen, veredelen in plaats van alleen maar kweken, en bijblijven door middel van het op tijd testen van nieuwe ontwikkelingen. Dat brengt hem ook in de toekomst vast weer op het podium....

Auteur;

Wiebren van Stralen